Ας μιλήσουμε για τις ελλείψεις

Γράφει η κ. **Μαριαλένα Σπυροπούλου**

Η γυναίκα-τροφός είναι ένας από τους πιο χαρακτηριστικούς πίνακες του Φερνάντο Μποτερό με τη θεματική της οικογένειας. Οι υπερβολές των γονέων, όμως, δημιουργούν ενήλικες με συμπεριφορές παιδιών σε πολλές πτυχές της ζωής.

Η 30άχρονη νεαρή μαμά δυσκολεύεται πολύ με το μικρό παιδί της. Ασυνείδητα αρνείται να το μεγαλώσει γιατί υπάρχει ο κίνδυνος να μεγαλώσει και εκείνη. Επειτα από αρκετούς μήνες σε θεραπεία, αναδύθηκε η φαντασίωση να επιστρέψει στη μαμά της, στο σπίτι της, εκεί που δεν της «έλειπε τίποτα». Μια 35χρονη πολύ γοητευτική επιχειρηματίας δυσκολεύεται να κατασταλάξει. Βρίσκεται πάνω από δέκα χρόνια σε σύντομες σχέσεις, ή επιλέγει ανθρώπους που δεν μπορούν να συνδεθούν. Τελικά πάντα καταλήγει μόνη. Αυτό της επιτρέπει να διαιωνίζει εφηβικές ή ακόμα και παιδικές συμπεριφορές, παρά την καταξίωση στη δουλειά της. Επιθυμεί να φροντίζεται από άλλους και να φαντασιώνεται μια ιδανική σχέση για να μπει σε γάμο, κάτι που είναι πολύ πιθανόν να μην της συμβεί τελικά, γιατί πάντα κάτι «λείπει».

Ο 40άχρονος βιβλιοπώλης έχει τη μαμά του στο μαγαζί γιατί δεν αντέχει να προσλάβει υπάλληλο. Ενώ θα μπορούσε να φύγει από το πατρικό του, και να προσπαθήσει να ζήσει μόνος του ή να βρει μια σύντροφο, κουράζεται –όπως λέει– τόσο πολύ, που δεν θέλει να του «λείψει κάτι».

Μια μεσήλικη χήρα δυσκολεύεται να ξεπεράσει το πένθος της, γιατί ο σύζυγος ήταν τόσο καλός που δεν της είχε «λείψει τίποτα». Και τώρα που πέθανε, ενώ εκείνος μάλλον έχει ξεχαστεί, εκείνη δυσκολεύεται να προχωρήσει γιατί πρέπει να αναλάβει την ευθύνη της.

Ζούμε σε μια εποχή που οι γονείς προσπαθούν συνεχώς να μη λείψει τίποτα στα παιδιά τους. Ιδίως η γενιά των γονιών που γεννήθηκαν μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και έχουν δημιουργήσει τη γενιά των σημερινών 30άρηδων και 40άρηδων, είναι οι άνθρωποι που πάλεψαν πολύ για να μη μεγαλώσουν τα παιδιά τους με τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν εκείνοι ή οι γονείς τους. Με αποτέλεσμα, πολλές φορές να φτάνουμε στο άλλο άκρο. Να βρισκόμαστε ως κοινωνία αντιμέτωποι με συμπεριφορές ενηλίκων που δεν μοιάζουν με ενήλικες. Ή βρισκόμαστε αντιμέτωποι με τις δυσκολίες μας να μπούμε σε καταστάσεις που ζορίζουν, όπως είναι μια απαιτητική δουλειά χωρίς δίχτυ ασφαλείας, το μεγάλωμα των παιδιών, ο γάμος, η ανάληψη των οικονομικών υποχρεώσεων εξ ολοκλήρου. Πολλοί είναι αυτοί που χρησιμοποιούν σε αυτές τις δυσκολίες την «κρίση». Αυτό φαινομενικά είναι σωστό, όχι όμως κατά βάθος. Διότι θα μπορούσαμε να πούμε ότι και η κρίση από αυτό δημιουργήθηκε. Φτάσαμε δηλαδή σε αυτήν επειδή δεν αναλάβαμε ποτέ εξ ολοκλήρου τις ευθύνες μας.

Δεν θα ξεχάσω ποτέ μια θεραπευόμενη, εξαιρετικά ικανή, εργατική και προσγειωμένη, που έκλαψε σε μια συνεδρία για τη μητέρα της που δούλευε νυχθημερόν και της έλειπε ως φυσική παρουσία. Τότε είχα αισθανθεί την ανάγκη να της συμπαρασταθώ, αλλά τελικά επικράτησε μέσα μου η αίσθηση ότι αν αυτή η γυναίκα τα είχε καταφέρει σήμερα, ήταν συγκροτημένη, είχε καλή δουλειά, έναν σχετικά καλό σύντροφο και δύο παιδάκια που μεγάλωσε μόνη της, ήταν επειδή της έλειπε λιγάκι η μαμά της. Η οποία έλειπε διότι εργαζόταν και φρόντιζε την οικογένεια, δεν έλειπε όμως ψυχικά και συναισθηματικά. Φυσικά της είχαν λείψει και αγαθά, αλλά αυτό την κινητοποίησε να βρει τις σωστές σπουδές που θα της αποφέρουν έναν καλό μισθό και να οργανώνει τη ζωή της μεθοδικά και όχι με φαντασιώσεις. Ετσι στο τέλος της συνεδρίας, της είπα: «Ευτυχώς που κάτι σας έλειπε», και εκείνη ενώ με κοίταξε απορημένη, χάρηκε γιατί υπήρχε και κάτι που δεν της έλειπε, και ήταν το πιο ουσιαστικό στη ζωή της, η σχέση με τη μητέρα της.

Σκέφτομαι ότι αν θέλουμε να βοηθήσουμε σήμερα τα παιδιά μας, οφείλουμε να είμαστε κοντά τους ψυχικά αλλά να τους στερήσουμε τα περιττά. Τις πολλές ανέσεις, τις περιττές φροντίδες, το να είμαστε πάντα εκεί για αυτά, ιδίως από μια ηλικία και μετά. Να τα κάνουμε να συνειδητοποιήσουν ότι δεν είμαστε παντοδύναμοι, αλλά ότι και εκείνα είναι ικανά για πολλά πράγματα. Να τους δείξουμε την πραγματικότητα.

Οταν έχουμε φτιάξει ένα πλαίσιο ψυχικής προσφοράς και συναισθηματικής αλήθειας, τότε σταδιακά μπορούμε να στερήσουμε από τον άλλο ό,τι θα του κάνει κακό. Ο,τι θα τον κάνει εξαρτημένο, στάσιμο, αδύναμο. Αγαπώ δεν σημαίνει μόνο δίνω. Σημαίνει και αφαιρώ. Η σχέση θέλει μικρές δόσεις ουσίας αλλά και μικρές δόσεις απουσίας. Για να μπορέσει ο άλλος να βρει τον εαυτό του, τις δυνάμεις του. Καμιά φορά η αδιαφορία σε κατάλληλες ηλικίες είναι πιο κινητήρια και σωτήρια γιατί σε μικρές δόσεις παράγει θυμό και ενεργοποίηση. Το σίγουρο είναι ότι κάθε σχέση, γονεϊκή και άλλη, θέλει σκέψη. Για το ποιοι είμαστε εμείς που δίνουμε και τι παίρνουμε τελικά με το να μην πατά ο άλλος στα πόδια του, με το να μη διαφοροποιείται.

Η ενηλικίωση είναι μια επίπονη αλλά ουσιαστική διαδικασία. Η σχέση, ο γάμος, η γονεϊκότητα, η φιλία, οι σπουδές και η εργασία θέλουν κυρίως κόπο, συστηματικότητα και πειθαρχία. Αλλά τελικά αυτός είναι ο μόνος δρόμος για την εξέλιξη, ψυχική και κοινωνική.

28.08.2017

Πηγή: Καθημερινή